

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

6 An sex reliqua pr[a]ecepta Decalogi co[n]uenie[n]ti ordine & modo
tradantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

parentibus ac cunctis filiis per se debetur, siue locupletes sint siue egeni. Sufficientatio vero accidit, ut debeatur, dum parentes egeni, ad ea autem quæ sunt per se, ea reduncuntur que accidunt. Ad quantum nemum respondeatur, congruentissimum, ut superiorique exposuimus, propositum fuisse huic mandata premium longævitæ trāgressi forique supplicium breuis. Vnde Pau. 1. ad Tim. 4. Pietas ad omnia utilis est promissio nem habens vitæ quæ nunc est, & futura. Nam cum vitam a parentibus secundum Deum susceperimus, qui gratus illis est, meretur non solum æterna potiri, verum & temporalium sibi augeri: qui vero ingratus, illa orbari. Ob idq; adeo Solon, ut Cic. pro Sex. Amerino refert, nullum patricidij supplicium constituit, cuius causam interrogatus respondit, se id neminem facturum putasse. Romani autem intelligentes, nihil esse tam sanctum, quod aliquando non violaretur audacia, supplicium in patricidas quæ maxime congruens excogitarunt, nempe ut in coluem insulti in flumen deicerentur, ut his rebus omnibus de repente carerent, nempe elementis ac bestiis, ex quibus omnia nata esse feruntur, videlicet ne cælum viderent, nec solem, neque vero aquam tangere, neque ærem ad respirandum, neque terræ eius cadavera maderentur, neq; adeo obijcerentur feris, aut bestiis, ne videlicet tactu suo, aut elementum aliquod ob bestiam pollueret, qui se in immo nilimo scelere polluisent. At vero quoniam neq; presentia hæc habentiaque bona sub merito cadunt, neque aduersa mala satis sunt ad expianda peccata, ut Deus occulto iudicio quandoque fiat, ut boni exiguo hoc premio careant, & mali supplicio, quippe quos auctiora in altero manent seculo.

ARTICVLVS VI.

Utrum sex reliqua præcepta conuenienti ordine, & modo tradantur.

Primū arg. DE reliquis sex præceptis satis supra dictum est, se ne ab ordine illo excludamus arguimus, quod non sint sufficienter tradita. Primum sic. Alia sunt præter homicidium adulterium furtum, & falsum testimonium nocumenta, quæ ciuibus inferuntur,

diminutus ergo fuit numerus. Secundo Cōcupiscentia in nono & decimo præcepti aut accipitur pro sensualitatis motu, secundum illud Iacobi 4. Vnde bella & lites in vobis? Nonne de cōcupiscentijs, quæ militant in membris vestris? Aut pro voluntatis cōsensu, ubi peccati ratio consummarur, & pariter virtutis ac meriti, secundum illud Sap. 6. Concupiscentia sapientiæ perducit ad regnum perpetuum, sed prior quidem prohiberi non potuit, quia nature corrupte naturale est cum ratione pugnare, secundum illud Pauli, Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, alias sensualitatis cōmotiones essent mortalia peccamina, quod est falsum. Secunda vero vno quolibet præcepto prohibetur: Qui enim prohibet homicidium, vna prohibet & eius voluntatem, nihil ergo opus habuit peculiaris mandato. Tertio denique Homicidium adulterio & furto grauitate antecellit, non autem seorsum prohibita est eius cupiditas, non erat cur aliorum concupiscentiæ seorsum inhiherentur. A parte contraria pugnat auctoritas ipsa legis.

Ad questionem postea, que superius explicata sunt, persfacilis est responsio, que vnica conclusione continetur, Sex præcepta debita ratione prohibitionis tenore posita sunt. Probatur. Due sunt partes iustitiæ, facere bonum, a maloque recedere. Primum autem non cunctis promissive per se debetur, sed personis certis, cui autem possibilimum debetur, est Deus.

& secundum illum, parentes sed tantum iniurijs & vi minime ledere, omnibus debitum est, ob idque post primam tabulam quartumque mandatum, quibus ea præcipiuntur que Deo parentibusque debentur, optinere nocumenta respectu omnium in vniuersum prohibentur. De distinctione autem, numero, ordine, & triaditione eorum, deque singulorum grauitate, satis superque questione superiorum discretum est. Quod si de numero adhuc heræas, eo quod cum alia multa præterquam parentibus & cōsanguineis, alijs et debeantur, secundum verbum Pauli, Reddite omnibus debita, cui tributum, tributum, & debuerint & alia adhiberi affirmatiua præcepta, respondetur, quod cum Decalogus primordia solum modo continent leges, non dicebat in ipso nobis tradit nisi ea que vniuersis mortalibus communiteratione debita sunt, & talis est honor, que

Arg. 3.

Conclō

Probō.

Scriptus.

Soto
iure
regius
3
DIE
13

debemus parentibus. Ad reliquos vero non una, sed diuersis rationibus contrahuntur debita, & ideo non erat illis opes speciali precepto, sed satis erat generalis iustitia, quae praecipit vniciuique ius tribui suum. Atque per hoc documentum liquet id quod quaestione tertia contra Burgensem super Leu. 19. adnotauimus, qui contra sanctum Thomam, imò contra planam veritatem preceptum dilectionis proximi negat esse omnibus commune atque notissimum, propterea scilicet quod auaritia non fuit Philosophis comperita respectu omnium, sed tantum respectu studiosorum. Est enim mens diui Thomae & rei veritas, quod cum preceptum dilectionis proximi, includat & benefacere, & non malefacere, prius est notissimum, non quidem respectu omnium proximorum, sed respectu certi generis scilicet patrum, posterius vero respectu omnium, & ideo ex eodem principio solum elicitur quantum preceptum affirmatiuum, & reliqua negatiua.

Ad primum arg. Ad primum igitur argumentum respondetur, quod cum noeuementa, atque iniurię quibus alter in alterum nocuus & iniurius est, non potuerint certo numero colligi, cõsulum fuit, ac perinde decorum, capita tantam poni, quibus alia coherent membra. Quidquid enim detrimenti alteri inferas, aut personę illud impingis, & id rerum genus, ad homicidium reducitur, aut personę coniuncta per modum libidinis, & hæc referuntur ad adulterium. Damna autem in rebus data, siue per vltimam, siue per aliam fallaciam, omnia ad furum propendunt. Si cuti & iniurię omnes quibus infia verba peccatur, vt sunt mendacia, & detractiones & verbales contumelias, ad falsum testimonium. Ad secundum respondetur, nomine concupiscentie non prohiberi sensualitatis insulsi atque illecebras, sed voluntatis cõsensu, vbi subest peccatum, secundum verbum Christi Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mochtatus est eam in corde suo. Et quamuis vno quolibet precepto vna & res & eius cupido prohibeatur, exposcebat tamen singularis necessitas, vt speciatim concupiscentia alię vxoris, atque alienatum reum exprimeretur propter rationem, quam superiori quaestione. art. 5. declarauimus, nempe quod aliorum peccatorum obiecta non per se ad concupiscentiam illectant, sed ob alias affectio-

nes capiuntur, vt homicidium propter vjndictam, quæ ex odio nascitur, & propter iram. Quare in illis sufficit res ipsas prohiberi, ea vero quæ ad concupiscentiam carnis, & oculorum spectant, per se a nimum pellicunt, atque adeo non solum in abstinentia ab illis difficultas est, verum & noua in reseranda concupiscentia, ob idque præter opus, cõsulum fuit & cupidines singularibus prohibitionibus interdicti.

QVÆSTIO V.

DE PRÆCEPTIS ceremonialibus.

S. Tho. 1. 2. quæst. 101. & 2. & 3.

ARTICVLVS I.

vt rum ceremonialia præcepta quadrifida fuerint, scilicet sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantia.

ET si functio nostra fuerit, D. Th. explicãdo amplificare, tamẽ in his ceremonialium ac iudicialium quaestionibus diuersa erit. Adeo. n. copiose & disertè euncta ipse explanauit, vt nequeat doctrina eius vel extendi amplius vel elucidari. Igitur vt summam compendium faciamus, primo queritur, an ceremonialia quadrifida partitione diuidantur. scilicet in sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantias? Et arguitur a parte negatiua, si hac ratione distribuere tur, id maxime esset quod ceremonialia ad diuinum atinebant cultum, vt nomina ipsa sacrificiorum & sacrorum designant. Erant aut ali qua ceremonialia, quæ nihil ad cultum Dei referre videbantur vt abstinentia ciborum quæ præcipiebatur Leu. 11. & abstinentia a vestimentis, scilicet ne vestem duobus cõtextam hoc est lana & lino, ullus indueret, vt Leuit. 19. cautum erat, ergo non omnes ceremonialia cultui seruiebant. Secundo, si sacrificia illa, & sacramenta, atque obseruantia alicui erant vsui accommodata, maxime vt rerum aliquarum essent figura, secundum verbum Pauli, Omnia in figura contingebant illis, id autem nequaquam legi congruebat, vt ipse quæ vt August. 4. de doctrina Christiana auctor est, & supra citatus